

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Virtute ac Sacrameto Pœnitentiæ

Bosco, Jean a

Lovanii, 1670

Concl. IX. Quando plures simul eundem, absolvunt, possunt singuli validè
uti hâc formâ: Nos te absolvimus &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73393)

CONCLUSIO IX.

Quando plures simul eundem absolvunt, possunt singuli valide uti hac formâ: *Nos te absolvimus &c.*

Hic primò videndum, an Christus voluerit, quòd duo Sacerdotes, licet singuli habeant totalem potestatem judicandi; possint tamen inter se convenire, ad dandam partia-

Si affirmaverit, consequenter videtur dicendum, hanc formam valere: *Nos te absolvimus à peccatis tuis*: sicut in Matrimonio valet hæc forma: *Nos contrahimus Matrimonium*. Nisi forte disparitas sit, quòd posteriora verba determinatè significant concursum partialem

Videndum 2. an in communi modo loquendi, verba in prima persona numeri pluralis, ex se significant, duos ad eundem effectum partialiter concurrere, an verò sint indifferentia, ut juxta materiam subjectam significant vel partialem concursum, vel simultaneum quidem, aut totalem ex parte singulorum.

Et sanè non videtur dubitandum, quin sæpius ex materia subjecta, aut aliis circumstantiis, significant concursum totalem, ut patet in his locutionibus: *Nos hodie legimus Sacrum: Nos consecravimus hanc hostiam: Nos testes sumus, quòd hoc fuerit factum: Nos Episcopi statuimus ut in talibus Diocesis celebraretur tale Festum.*

Adde, si Deus dispensaret, ut aliquis plures uxores simul acciperet, vir posset dicere: *Ego vos accipio in uxores*: & ipse posset respondere: *Nos te accipimus in virum*, & tamen absque dubio significant concursum totalem;

quia ad Matrimonium cum hac femina, ista nullo modo potest concurrere.

Similiter si quis haberet duos creditores diverforum debitorum, & si illi dicant: *Nos tibi condonamus*, singuli significant totalem condonationem sui debiti, independentè à voluntate alterius; quia neuter potest concurrere ad condonationem debiti alieni.

Sin autem duo executores alicujus testamenti dicerent: *Nos Petrus & Joannes donamus tibi hanc rem*, alterius consensu deficiente deficit donatio, quia illa verba in istis circumstantiis significant concursum partialem: cum enim illa res non pertineat ad singulos executores in solidum, nec ipsi singuli in solidum possunt eam donare.

Consimiliter si duo dicant: *Nos emimus istam rem à te*, nullus intelligit unum solum velle illam emere, quia sic quilibet debet dare æquale pretium; & quilibet debet eam facere suam adæquatè, quòd repugnat.

Accedat exemplum supra positum: si vir & uxor dicerent: *Nos contrahimus Matrimonium*, ex materia subjecta illa verba determinatè significant concursum partialem, cum alio modo non possint concurrere.

Hinc ad propositum nostrum; si Christus ita instituisset Sacramentum Pœnitentiæ, ut duo simul absolventes, velint nolint, ut validè absolvant, deberent absolvere totaliter, sive ut causæ totales, certè non video, quare invalidè absolverent hæc formâ verborum: *Nos te absolvimus à peccatis tuis*. Nam licet verba illa indifferentia sint ad significandam causam totalem vel partialem; tamen ex materia subjecta fatis determinarentur, ad significandum concursum totalem, cum tunc peccata in hoc foro non admitterent Absolutionem partialem.

Quòd autem Christus sic instituerit hoc Sacramentum, probatur; quia institutio colligi debet, aut ex legitima auctoritate Scripturæ sacræ, aut declarantis Pontificis, aut Concilii, aut legitima Ecclesiæ Traditione, cum tota dependeat à voluntate Christi; jam verò nullum habemus indicium vel signum aliquid minimum, aut saltem aliquam convenientiam, vel utilitatem institutionis plurium ministrorum partialium. Immo inutilitas ostenditur; nam unus tantum per se æquè potens est, atque plures simul juncti, & ut absolvat, debet percipere totam materiam, de qua debet judicare; ita ut nihil sit, quòd debeant omnes percipere, quòd non debeat unusquisque percipere integrè, frustra ergo institueretur, ut fieret judicium hoc, aut posset fieri à pluribus, quòd æquè bene potest fieri ab uno.

Omitto inconvenientiam, v. g. discrepantiam judiciorum, tum in danda vel neganda Absolutione, tum in imponenda hac vel illa Pœnitentiâ. Sufficere debet universalis Ecclesiæ

184. Exempla in quibus significant concursum partialem

185. Provisio Conclus.

Christus sic videtur instituisse hoc Sacramentum, ut singuli in causa proposita debeant absolvi

Ecclesiæ praxis (quæ est confitendi uni soli, & ab uno solo recipiendi Absolutionem) ubi aliunde non suppetit ratio vel auctoritas in contrarium.

186.
Oppositum
videtur val-
de probabi-
le Arriagæ,
si utraq[ue]
forma si-
mul fini-
tus

Nihilominus Arriaga disp. 50. n. 34. ait, sibi valde probabile esse, quod si velint ipsi absolventes concursum tantum partialem præbere, id possent validè obtinere, si tamen simul formam absolvent. Cùm enim Christus constituerit Sacerdotes ut Judices, estò cui libet dederit totalem iudicandi potestatem, non tamen video, cur eos impediatur (sicut quando duo simul audiunt reum) quò minus possint inter se convenire ad dandam partialiter Absolutionem: quòd si ex parte voluntatis partialis id non repugnat; verba etiam id non impediunt, quandoquidem, ut dixi, sint apta ad utrumque sensum. Hæc ille.

Solvit ob-
jectionem.

Et si objicias, non esse bonum argumentum in hac materia ab aliis iudiciis ad Sacramentale, Respondet: licet in his, quæ ex consensu Ecclesiæ scimus à Christo limitata in hoc Sacramento, non liceat nobis argumentari ab aliis iudiciis ad hoc; in his tamen, de quibus fides nihil dicit in contrarium, non video cur ea consequentia non sit bona.

187.
Sed contra
solutionem
arguit Au-
gustinus.

Sed contra; consensus Ecclesiæ, ut statim dixi, videtur etiam in hoc puncto contrarium dicere, cùm non permittat unquam Absolutionem simultaneam plurium Sacerdotum, nisi fortè in necessitate, & quamvis non ita expressè declarat invaliditatem concursus partialis; hoc ideo fit, quia nullus hæcenus attentavit, quod scitur, partialiter tantum absolvere; sicut bene absolvere in absentia, aut scripto &c. neque periculum est, quòd aliqui attentabunt, cùm ad nihil possit esse utile.

188.
Quid di-
cendum si
in tali ca-
su unus
citius altero
finiat
formam?

Præterea hic auctor n. 36. interrogat; Sed quid si unus citius altero absolvat? Respondet; Aliquis diceret, tunc nihil per priorem Absolutionem efficiendum, quia illa non potest esse suspensa, donec alter finiat suam formam; nihilominus posset satis probabiliter dici, etiam tunc valere. Ratio est facilis; Nam licet inter formam & materiam requiratur physica coëxistentia, ut inter ablutioem & verba in Baptismo; non est tamen necessum, ut illa coëxistentia sit omnino metaphysica, sed talis, ut moraliter iudicentur simul, & idem dico de partibus formæ.

Sacramen-
tum valere
probat[ur] à
simili in
Baptismo.

Demus enim, quòd Christus requisivisset, ut duo abluerent, & duo proferrent formam Baptismi, ad hoc ut Baptismus esset validus; profectò non propterea ullus dixisset, debere eos omnino eodem instanti abluere, & absolvere prolationem verborum; quia si non est necessum, ut ablutio & verba fiant in eodem instanti, neque etiam erit necesse ut ambo simul finiant, sed sufficet, si habeant eam conjunctionem, quam habent materia & forma ipsius Sacramenti.

Cùm ergo in eo casu duæ Absolutiones, sint duæ partes formæ, estò una finiat paulò citius, quàm altera, adhuc erit validum Sacramentum; & quidem debet etiam tunc dici collatum per verba de presenti; immo si res prudenter consideretur, de facto ita contingit in omnibus formis; nam dum baptizans non solum est pars formæ ultimum verbum, sed omnia incipiendo ab, Ego te &c. & tamen non omnes partes ejus formæ proferuntur in eodem instanti, sed successive; ergo si dicamus ex meis verbis, & verbis alterius Confessarii, fieri unam formam integram Absolutionis, procul dubio, estò una pars post aliam proferatur, potest dici totum facti per verba de presenti.

Idem ostendo ex Matrimonio; nam estò Christus Dominus voluisset, ut illud non contraheretur nisi in presentia, & per verba, aut actualia signa, nemo tamen ideo diceret, debuisse utrumque contrahentem simul loqui; sed sufficere etiam tunc, unum post alterum loqui, & dare signum; neque ideo diceremus, tunc magis esse formam de futuro, quàm nunc sit, quando in Baptismo verba præcunt, & sequitur ablutio, quo casu etiam forma expectat aliquantulum. Videtur quàm facile totum hoc defendatur? Huculque Arriaga.

Video profectò quàm facile totum hoc defendatur. Sed aliud est dicere, & aliud defendere, quod dicitur. Et quæro te, quid facilius, quàm dicere, valeret Sacramentum Absolutionis, si unus partialis minister diceret; Nos te, & alius subjungeret, absolvimus à peccatis? Nonne si in iudiciis humanis unus Judex partialis diceret; Nos te, & alius adjungeret; Absolvimus à tali crimine, sententia foret valida?

Si Christus instituisset trinam ablutioem pro materia Baptismi, putas quia non valeret Baptismus, si primus minister primam ablutioem poneret, secundus secundam, tertius tertiam? Sicut enim illæ tres ablutioes constituerent unam totalem materiam, sic & illi tres ministri unum totalem ministrum; sufficit autem, quòd totalis minister applicet totalem materiam. Ergo similiter sufficet, quòd totalis minister Sacramenti Pœnitentiæ pronunciet totalem formam Sacramenti Pœnitentiæ.

Et si dixero sufficere, quòd unus ex duobus ministris presentibus proferat verba Absolutionis, ut uterque intelligatur absolvere, & verè absolvat, vellem videre, ubi fides contrarium disponat. Videtur quàm facile totum hoc dicatur? Num ideo facile totum hoc defenditur?

Atque ut verum esset, quod Arriaga ibi docet, adhuc vera foret Conclusio, licet enim tunc illa verba; Nos te absolvimus &c. non satis determinarentur à subjecta materia, vel aliis circumstantiis, ad significandum concursum partialis.

partialem vel totalem, sed merè ab intentione absolventis, cum tamen uterque concursus sit sacramentalis, ut supponitur, parum refert, quis significetur, dummodo significetur Absolutio procedens à tali ministro, quippe quod forma Absolutionis debeat significare ministrum ut causam totalem vel partialem, ubi fides docet? Sufficit planè, quod significet actum, qui per ipsum ministrum exercetur.

Adde, cum sit ambigua significatio istorum verborum, fortè per solam intentionem ministri satis eam determinari ad hunc vel illum concursum significandum, veluti ly Meum in

forma Consecrationis determinatur ad significandum corpus Christi, tametsi omnes circumstantes apprehendant Sacerdotem loqui de proprio corpore.

Atque hic sit finis hujus controversiæ, parùm reverà utilis; uti & aliæ nonnullæ, quæ hinc à Doctoribus tractantur, & ideo eis non immoror; sed transeo ad illa, quæ sunt scitu profus necellaria tam ipsis Confessariis, quàm penitentibus; ad actus, inquam, penitentis, Contritionem, Confessionem, & Satisfactionem. Et quoniam Contritio primum locum inter dictos penitentis actus habet, hinc erit

SECTIO QVARTA.

De Dolo Sacramento.

Concilium Tridentinum sess. 14. cap. 4. in principio, *Contritio*, inquit, *quæ primum locum inter dictos penitentis actus habet, animi dolor ac desectio est de peccato commisso cum proposito non peccandi de castero.* Hanc definitionem diffusius explicavimus disp. 6. sect. 2. concl. 2. & ibi dictis nihil habeo addendum. Potro alia est Contritio charitate perfecta, alia Contritio imperfecta, quæ Attritio dicitur, ut ibidem docet Concilium. Queris à me, an etiam illa Attritio sit dolor Sacramentalis, & quid sit illa Attritio? Resolutionem meam invenies disp. 6. sect. 3. per totam.

Tantum addo, etsi primum intentum Concilii fuisset, ostendere contra Hæreticos, quod Attritio non sit actus malus, sed bonus; & consequenter, quod falsò quidam calumnieatur Catholicos Scriptores, quasi tradidissent Sacramentum Poenitentiae, absque bono motu suscipientium, gratiam conferre: equidem eadem operà, postquam declaravit, de qua Attritione loquantur Scriptores Catholici, scilicet de illa, quæ voluntatem peccandi excludit, cum spe veniæ, eadem, inquam, operà approbat eorum doctrinam, dicens: *Et quamvis sine Sacramento, Poenitentia per se ad iustificacionem pervenire peccatorem nequeat, tamen cum ad Dei gratiam, in Sacramento Poenitentia impetrandam disponit.* An remotè tantùm? Immo verò proximè secundùm Catholicos Scriptores, quos ibi Concilium desepdit à falsa calumnia Hæreticorum.

Unde quod subditur: *Hoc enim timore utiliter concepsi Nimirum, ad iustè predicacionem plenam exterioris Poenitentiam egerunt. & misericordiam à Deo impetrarunt, videre possent, non esse probatio illius, quod immediatè præcesserat, cum*

tunc nondum esset Sacramentum Poenitentiae institutum; sed primariè quasi intenti, ut puta timore poenæ à Deo immittum non esse malum, neque etiam Poenitentiam, quam ex illo concipimus, vel tantùm naturalem, quàm magis supernaturalem?

At nuncquid, interrogat quispiam, dolor sacramentalis debet esse supernaturalis? Et alius: Nunquid formalis? Et tertius: Nunquid efficax? Respondeo unicà Conclusionè:

CONCLUSIO I.

Dolor Sacramentalis debet esse supernaturalis, formalis, & efficax, etiam de venialibus.

Voco dolorem sacramentalem, qui requiritur ad Sacramentum Poenitentiae, non ut quadam tantùm dispositio ad effectum Sacramenti, sed etiam ut materia aut quasi materia Sacramenti. Hunc autem debere esse supernaturalem, probatur communiter ex Concilio Trident. sess. 6. can. 3. sequenti tenoris: *si quis dixerit, sine praeveniente Spiritus sancti inspiratione, atque eius adiutorio hominem credere, sperare, diligere, aut poenitere, posse sine operibus, ut per iustificacionis gratia conferatur, anathema sit.* Posset autem poenitere homo sicut oportet, ut per iustificacionis gratia conferatur, sine praeveniente Spiritus sancti inspiratione. si dolor sacramentalis posset esse omnino naturalis tam in modo, quàm in substantia, quippe non admittimus Sacramentum validum & iustum, de quo infra, & misissimè de or.